

JÁSZ ALKOTÓK

D. Kovács Júlia festőművész

Az elmúlt évben volt negyedszázada, hogy a Jász Alkotók Köre (JAK) megalakult. A JAK 25. évfordulójára tervezett látványos kiállításokat (Szentendrén, Jászberényben, kettőt pedig Budapesten) sajnos a járványhelyzet miatt nem tudták megtartani 2020-ban. Nagy valószínűséggel 2021 áprilisára tolódik el a jubileumi kiállítás megnyitója a jászberényi Jász Múzeumban. Erre katalógus is készül, mely 112 oldalon 21 művész munkásságát mutatja be, és az alkotóközösség elmúlt negyedszázadát is felidéz.

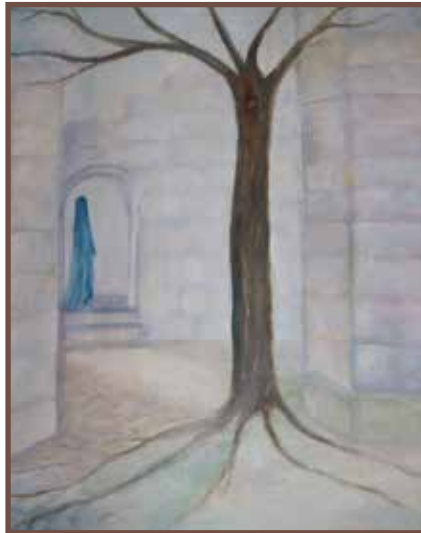

D. Kovács Júlia festőművész Fotó: B.M.

A jászfelsőszentgyörgyi születésű D. Kovács Júlia a JAK alapító tagja és 2015 óta elnöke. A pedagógus, szerkesztő és képzőművész elmondta, hogy mindig is festő szeretett volna lenni. Álma végül is megvalósult, még ha ez a tevékenység nem is vált kizárólagossá. Mindenesetre elszántan készült rá, a középiskolás éveket követően esténként rajztanfolyamra járt, amit már önálló keresetéből fizetett. Felvételt nyert a szegedi tanárképzőbe, rajz szakra. Nyaranta a veszprémi, a szarvasi, móri pedagógus művésztelep alkotó résztvevője volt, majd vezetett művésztelepet Kemencén és Veszprémben, Nagymaroson. Később a rajztanári diplomája mellé pedagógia-nevelésszociológiai szakon az ELTE-n szerzett másoddiplomát, nemrég pedig nemzetközi tanári diplomát az ESSE Institute szervezésében.

A képzőművészeti élet vonzása civil foglalkozásában is mindvégig meg-

maradt: a Tankönyvkiadóban rajz- és művészettörténeti tankönyveket szerkesztett, általános iskolaiaktól az egyetemi tankönyvekig. Ennek során „végigjárta a számléltrát”, volt először szerkesztőségi titkár, utána szerkesztő,

D. Kovács Júlia- Magány Fotó: B.M

felelős szerkesztő, főszerkesztő-helyettes, majd főszerkesztő. Legvégül vezérigazgatói tanácsadóként dolgozott a Nemzeti Tankönyvkiadónál, nyugdíjazásáig.

Az általa szerkesztett könyvek listája hosszú oldalakat tesz ki, és közülük tekintélyes a díjazott munkák száma is. Közben a művészeti életnek is aktív résztvevője volt, számos művészeti egyesületben tevékenykedett. Festmék-

D. Kovács Júlia - Tünődő Fotó: B.M

nyeiből, grafikáiból, tűzzománcképeiből különböző helyszíneken rendezett

kiállításokat – ezeket felsorolni is nehéz. Képei eljutottak Torontóba, Németországba és Belgiumba is. Közben éveket tanított rajztanárként általános iskolában, gimnáziumban, tehetséggondozást egyetemen. Volt szerkesztő-riportere ismeretterjesztő kisfilmeknek, művészportré filmeknek.

Mivel fő hivatása, a tankönyvszerkesztés teljes energiát kívánt, festésre csak kevés ideje maradt. Festői alkotói tevékenysége a nyarakra koncentrált, amikor a kétételes szabadsága alatt csakis ezzel foglalkozott.

A műterem lakásának falait díszítő képei közül több is a szülőföldhöz

D. Kovács Júlia - Pipacsos csendélet Fotó: B.M.

kötődését példázza. A Pipacsos csendéleten a Jászság jellemző vadvirágai tűnnek fel, a búzavirág, a pipacs, a háttérben kalászkok lengedeznek. A *Nyári szél* a jászsági táj varázslatos világába repít, mintha csak ott állnának a végtelennek tűnő réten. Hasonló érzést idéznek meg a szintén a Jászapáti születű *Búzamező* vagy a *Tanya végtelenben* festmények is. A Mátra ihlette az ezüst tollal, lilás alapon készült különleges alkotását, az *Ezüst erdőt*. Szintén mátrai emlékeket idéz a megkapóan szép *Fák, kövek, gyökerek* című alkotása. A szépséges *Tünődő* c. olajfestmény az internetes magángalériájának nyitóképe. D. Kovács Júlia leginkább ezzel az alkotásával tudja azonosítani magát. Mint mondta, szeret szemlélődni, elgondolkozni a világ dolgairól és kicsit befelé fordulni is. Ez idő szerint egy útikönyvet is ír, amely három indiai utazás élményeit dolgozza fel.

Jelenleg a négy évszak megfestése foglalkoztatja, közülük most a sorozat nyitóképe, a Tél című alkotása készül. Többnyire pasztell színekkel fest, de a sötét színek birodalmába is ellátogat

D. Kovács Júlia- Nyári szél Fotó: B.M

időnként, és olykor élénkebb színeket is használ.

Régi terve, hogy szülőfalujának gyerekkori élményeit is megörökíti, és a meglévő jászági festményekkel sorozatot alakítva ki. Nyaranta művésztanár társaival együtt tanít és rendez a JAK Jászapáti Művésztelepén a tanulók és a jász művészek közös kiállítására.

D. Kovács Júlia- Ezüst erdő Fotó: B.M

sait a Jászapáti Vágó Pál Múzeumban. Felolvasó esteket is szervez a maga és író társai műveiből. Írásaikkal kiállítások megnyitóján is bemutatkoznak. Fotóművész férje, Danczák István a médiacsoportot vezeti ugyanitt, és filmforgatást is oktató.

Bognár Mária újságíró

Bathó Edit: A pendzsomtól a discóig. Táncélet a Jászságban a 18–21. században.

**Jászági Füzetek 58.
Jászberény, 2020**

A Jász Múzeum és Alapítványa méltán híres könyvkiadásának gyönyörű terméke a kiváló stílussal megírt könyv, mely tartalmában elmélyült kutatásokról, tapasztalati tudásról és a téma

A pendzsomtól a discóig c. könyv borítója

iránti elkötelezettségről tanúskodik.

A könyv szerzője Bathó Edit saját bevallása szerint négy évtizede gyűjti az anyagot, hogy majdan megírja szülőföldje táncéletének történetét. Közben hosszú évekig volt aktív tagja a Jászági Népi Együttesnek, s három évtizedig tanítója, nevelője az ifjú táncos nemzedéknek. A tánc az 1960-as évek végétől családja szinte minden tagjának életében fontos szerepet töltött be. Nem véletlenül, hiszen mindannyian tősgyökeres jászágiak, s Bathó Edit könyvéből mindenki megtudhatja, a jászok szeretnek táncolni, mulatni, vidáman megpihenni a dolgoz minden napok jól végzett munkái után.

Könyvünk szerzője mindazonáltal elkötelezett néprajzkutató, akinek sorra jelentek meg a témában átfogó ismereteket nyújtó hiánypótló írásai, kötetei a méhészetéről, a jászági visletről, a jászági szőlőtermesztéséről és még sok másról, bővítve ismereteinket a Jászság néprajzáról, történelméről. A sorba immár becsatlakozott a Jászság táncéletét monografikus összeg-

zésben, tudományos alapossággal és következetességgel bemutató kötet: *A pendzsomtól a discóig*. Mielőtt a tartalmi elemzésre térnénk rendhagyó módon leelőször a könyv gyönyörű megjelenését, a szemléltető képek válogatását és a nagyszerű szerkesztést kell kiemelnem. A történelem idővonala felvezető mondandó szakmailag jól tagolt, a táncalkalmak szervezeti egységeit történelmi beágyazottságukban ismerteti, felhasználva a vizuális elmélyítés felkutatott forrásait. A könyv legelső hangulatteremtő fotóján egy fiatal pár látható, akik teljes odaadással figyelnek egymásra, és a közös cselekvésre, a TÁNCRA. A figyelemkeltő fotón szerzőnk hívja táncba olvasóit, s mi velük együtt repülünk gondolataink szárnyán, s már benne élünk a történetben, elmerülünk a Jászság táncéletének megismerésében, a tánc-történet emlékeiben.

Figyelmem azonnal megragadja a Jászság néprajzi kutatásainak áttekintése, s a táncélet történetét a verbuválásoktól, a kocsmái, céhes vagy éppen paraszti táncalkalmak élvezetes leírásain át, a családi élet táncalkalmainak bemutatásáig vezető rész. A jászági táncok szintén történelmi idővonalhoz igazított fejezetében Sterio Károly: *Néptánc Jászberényben 1857* című festménye látványában sodró, lendületes, szabadban járt spontán táncot vezet az olvasót a korabeli tánc típusainak szakszerű leírásához. Ezt a következetes szakszerűséget megfigyelhettük Bathó Edit korábbi könyveiben is. A monografikus áttekintésbe beiktatott lexikális pontosságú fogalom meghatározásai igen jó útmutatók a táncélet szakmai részét megismerni vágyók számára. Bevallom, magam csupán kedvelője vagyok a táncnak, de soha nem tudtam volna megmondani mi a különbség az oláhos kanásztánc vagy a páros oláhos között, de még a seprűtánc, és a mindenki által ismerni vélt csárdások szakszerű meghatározása is Bathó Edit könyvét olvasva tudatosult bennem. Olyan monográfia ez, amit bármikor leemelhetek a polcra, ha egy táncalkalmat fogalmat szeretnék jobban megérteni, szakmailag megismerni. A huszártánc filmkockaszerű képei alapján akár megtanulhatók a tánc mozdulatai, sajnos a többi tánc típus hasonló bemutatására nem volt